

Deense ideeën voor ouderen in Súdwest

Maria Del Grosso

WOMMELS/HEEG Een project met de naam Høpeloos, waar ouderen en jongeren samenwonen, is slechts een van de ideeën die los zijn gekomen nadat in Súdwest-Fryslân een inventarisatie is begonnen over de toekomst van wonen en zorg.

Het aantal 85-plussers zal verdubbelen van 2000 naar 4000

De Deense naam is eraan gehangen omdat in Denemarken goede resultaten worden geboekt bij het langer thuis laten wonen van ouderen. Zorg is er dicht bij huis georganiseerd, op wijk- en dorpsniveau. Dat ziet Wommels ook wel zitten met nieuwbouw van betaalbare en kleinere woningen, mogelijk in de vorm van een hofje, waar ontmoeting voor de hand ligt. Door dit voor jong en oud geschikt te maken, ligt burenhulp voor de hand.

Zo'n project zou een combinatie moeten worden van huur en lage koopprijzen. Er zou een eigen woningcoöperatie voor opgericht moeten worden. Ook dat weer naar Deens voorbeeld.

Heeg denkt in dezelfde richting met het project 'samenleven doe je niet alleen'. 'Jong en oud wonen samen in een complex met een combinatie van huur en koop. Een community waarin iedereen in elke levensfase zelfstandig kan samenwonen met zorg voor elkaar.'

Spookstraten

Heeg kwam ook met een praktisch voorbeeld onder de projectnaam 'koffie bij Talmastate'. Dit behelst het organiseren van koffiemomenten in het verzorgingshuis. Dit kan gecombineerd worden met activiteiten als een lezing, een modeshow, volksdansen of muziek. Daar zijn vrijwilligers voor nodig en voor die vrijwilligers bedacht het dorp ook een project: versterk de vrijwilliger. Met interactieve workshops waarin je leert met ouderen om te gaan, maar ook daar zelf mentaal klaar voor te zijn.

In Heeg speelt het probleem van woningen die opgekocht worden voor recreatief gebruik. Sommige straten lijken wel 'spookstraten'. Dat moet teruggedrongen worden, is de kern van een ander voorstel. Om te zorgen dat kleine, betaalbare woningen beschikbaar blijven voor de eigen bevolking. Zo kunnen ouderen doorstromen naar een kleinere woning.

Daarnaast moeten voor de jeugd nieuwe woningen gebouwd worden, geschikt voor een- en tweepersoonshuishoudens. Dit zou in de vorm van tiny houses kunnen.

Buurblok

Wommels komt met het bestaande idee van Buurblok. Dit is een leaseconcept. Hierbij leaset een woningcorporatie woningen van Buurblok en levert deze organisatie ook alle service eromheen. Tien huurwoningen bij de Lidl in de wijk Techum in Leeuwarden vallen onder dit concept. Een gezamenlijke deelauto kan er deel van uitmaken.

'Wommels ontmoet' is een ander idee uit het dorp. Hiervoor zou een multifunctionele ruimte moeten komen in woonzorgcentrum Nij Stapert waar gezamenlijk koffiedrinken mogelijk is en activiteiten georganiseerd worden.

‘In praatsje mei in maatsje’ werd ook bedacht in Wommels. De bedoeling is een buddysysteem waarbij mensen die het moeilijk vinden om contact te zoeken aan een vrijwilliger gekoppeld worden. Na eerst een-op-eencontact kunnen deze mensen later uitgenodigd worden voor groepsactiviteiten.

Wommels denkt verder aan een doarpshopper, een vervoermiddel dat mensen die beperkt mobiel zijn thuis ophaalt en op de plek van bestemming brengt.

Negen kernen

Alle ideeën worden nader besproken met de inwoners en zijn nog niet vastgesteld, meldt Hans Halbesma van de gemeente Súdwest-Fryslân.

De projectvoorstellen kwamen tot stand na een gespreksronde op initiatief van de gemeenten met betrokkenen als dorpsbelang, kerken, het zorgkantoor en woningcorporaties. Daarna volgen bredere bewonersbijeenkomsten zoals in Wommels op 2 juli en in Heeg op 25 juni.

De gemeente inventariseert in negen grotere kernen wat mogelijk is. Het gaat om Sneek, Bolsward, IJlst, Workum, Wommels, Heeg, Witmarsum, Makkum en Koudum. Van de 75-plussers woont 83 procent in deze negen plaatsen.

De gemeente verwacht tot het jaar 2045 een stijging van inwoners boven de 70 jaar met 6000 naar 19.300 in totaal. Deze ouderen leven ook steeds langer, waardoor het aantal 85-plussers zal verdubbelen van 2000 naar 4000. Hierdoor neemt ook het aantal ouderen toe dat afhankelijk is van zorg en verpleging. In 2022 waren dat er 880. Het zullen er in 2050 tussen de 1130 en 1800 zijn.